



Handläggare
Anna Spetz
Kansli- och utredningsavdelningen

Diarienummer
2015VON/0230

Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion (S) inför hålla hand-garanti i Värmdös äldreomsorg

Förslag till beslut

Motionen avslås.

Beslutsnivå

Kommunfullmäktige

Sammanfattning

Mikael Lindström (S) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige uppdrar åt vård- och omsorgsnämnden att införa garanti som säkerställer att ingen människa som är i Värmdö kommuns vård ska behöva dö ensam. Tjänsteskrivelsen utgår från att motionären syftar på palliativ vård i livets slutskede som utförs på kommunens särskilda boenden.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen ansvarar medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) för kvalitet och säkerhet för den hälso- och sjukvård som utförs i särskilda boenden, vilket omfattar den palliativa vården i livets slutskede. MAS har beslutat om riktlinjer för den palliativa vården i Värmdö kommun och ansvarar för uppföljning och uppdatering av dessa. Enligt gällande riktlinjer ska den palliativa vården i livets slutskede genomföras enligt den enskildes önskemål. Gällande styrdokument bedöms vara fullgoda, varför motionen föreslås avslås.

Bakgrund

Mikael Lindström (S) har i en motion, inlämnad den 30 september 2015, föreslagit att kommunfullmäktige uppdrar åt vård- och omsorgsnämnden att införa garanti som säkerställer att ingen människa som är i Värmdö kommuns vård ska behöva dö ensam.

Ärendebeskrivning

Föreliggande tjänsteskrivelse utgår från att det som avses i motionen är palliativ vård i livets slutskede på kommunens särskilda boenden. För palliativ vård i ordinarie boende ansvarar landstinget. Det går aldrig att veta när någon ska dö men ett dödsfall kan vara mer väntat. Ett väntat dödsfall är när den enskildes läkare talat med denne och/eller dennes närstående och haft ett så kallat brytpunktssamtal.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS)

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) ansvarar för kvalitet och säkerhet för den hälso- och sjukvård som utförs i särskilda boenden, dag- och dagliga verksamheter. MAS har en överordnad ställning i organisationen när det handlar om de områden som kommunen ansvarar över enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och funktionen är lagstadgad. MAS är en ledningsfunktion som arbetar utifrån lagstiftningen.

MAS ansvar regleras i 24 § HSL samt i 7 kap. 3 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369). MAS ansvarar för följande uppgifter:

- Utövar tillsynsansvar över hälso- och sjukvården i kommunen.
- Utfärdar, aktualiserar och förnyar riktlinjer för hur vården/omsorgen ska bedrivas så att den enskilde garanteras en god och säker vård.
- Ansvarar för att omvårdnadsjournaler förs enligt lagen.
- Ansvarar för att rutiner för läkemedelshantering är ändamålsenlig och väl fungerande.
- Utfärdar rutiner för avvikelshantering samt utreder de avvikelser som sker i verksamheterna och anmäler allvarliga risker och brister till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
- Utför uppföljningar av vårdinsatserna i verksamheterna.
- Fungerar som ett stöd för personalen i vårdverksamheterna

Det är således MAS ansvar att, bland annat, besluta om rutiner för vård i livets slutskede. Ett arbete som är mycket komplext och där MAS har tagit fram tydliga riktlinjer. Bilagda riktlinjer för den palliativa vården innefattar en mängd parametrar som syftar till att vård i livets slutskede ska bli så bra som möjligt utifrån den enskildes önskemål. MAS riktlinjer gäller alla vårdgivare - egenregi såväl som privata utförare.

MAS riktlinjer för den palliativa vården

”Den sista tiden i livet kan, trots många svårigheter bli en värdefulltid för den enskilde och dennes familj. I en ”god död” bevaras den enskildes självbild och integritet, självbestämmande, att kunna bevara sociala relationer, att få möjlighet att skapa mening och se sammanhang samt att erhålla en fullgod symtomlindring. En god palliativ vård svarar upp mot den enskildes specifika behov.”

Citatet ovan är hämtat från inledningen i riktlinjerna som beslutades den 1 februari 2014. Riktlinjerna beskriver den palliativa vården utifrån olika aspekter. Dokumentet utgår ifrån att den enskildes önsknings ska uppfyllas på bästa möjliga vis.

Den palliativa processen kan ses i två faser -en inledande tidig fas och en senare avslutande fas. Det är den sena fasen, palliativ vård i livets slutskede som berörs i motionen. Livets slutskede innebär att döden är oundviklig inom en överskådlig framtid. Syftet med den vård som ges under den sena fasen är att lindra lidande och främja livskvalitet för den enskilde. Övergång till palliativ vård i livets slutskede genomförs genom brytpunktssamtal och innebär att målet med vården ändras från att vara livsförlängande till att vara lindrande. Brytpunkten föregås av en helhetsbedömning av

den enskildes tillstånd, som leder fram till ett ställningstagande om att ändra vårdens mål och innehåll. I samband med brytpunkten genomförs brytpunktssamtal med den enskilde och dennes närstående.

Brytpunktssamtal sker mellan ansvarig läkare och den enskilde om ställningstagandet att övergå till palliativ vård i livets slutskede, där innehållet i den fortsatta vården diskuteras utifrån den enskildes tillstånd behov och önskemål. Om det är i enlighet med den enskildes önskemål erbjuds närstående att delta i brytpunktssamtal. Det är vanligt att läkaren och personal i teamet har flera samtal med den enskilde och dennes närstående i samband med övergången till palliativ vård i livets slutskede. Brytpunktssamtal dokumenteras i journalen. I samtalen behandlas bland annat önskemål som den enskilde eller anhöriga har avseende dödsögonblicket.

Bedömning

Enligt HSL ansvarar MAS för kvalitet och säkerhet för den hälso- och sjukvård som utförs i särskilda boenden, vilket omfattar den palliativa vården i livets slutskede. MAS har beslutat om riktlinjer för den palliativa vården den 1 februari 2014. Det är MAS som ansvarar för uppföljning och uppdatering av riktlinjerna.

Enligt gällande riktlinjer ska den palliativa vården i livets slutskede genomföras enligt den enskildes önskemål. Om misstag begås ska gällande rutiner följas för att förebygga att det inte upprepas. Alla särskilda boenden i kommunen har att följa MAS riktlinjer. Gällande styrdokument bedöms vara fullgoda för att uppnå syftet om en individanpassad vård i livets slutskede som syftar till att möta den enskildes önskemål. Motionen föreslås därför avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för miljön

Beslutet innebär inga konsekvenser för miljön.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet innebär inga konsekvenser för medborgarna. Värmdö kommun har riktlinjer för den palliativa vården som utfärdats av MAS.

Konsekvenser för barn

Beslutet innebär inga särskilda konsekvenser för barn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utredningsavdelningen i samverkan med omsorg- och välfärdssektorn.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Motion (S) inför hålla hand-garanti i Värmdös äldreomsorg	Biläggs
2	Protokoll KF 2015-09-30 § 153	Biläggs
3	MAS Riktlinje – Riktlinje för palliativ vård i livets slutskede	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen

Maria Larsson Ajne
Sektorchef
Omsorg- och välfärdssektorn

Said Mousavi Ahi
Kvalitetschef